

Verksamhetsberättelse 2009

SIOS Mälardalen och Demokratikontoret i Katrineholm

En idé som blev verklighet

Innehållsförteckning

Inledning	3
Demokratikontoret i Katrineholm	4
Verksamhet	5
Vilka har besökt Demokratikontoret?	6
SIOS Mälardalen	9
Styrelse	10
Verksamhet	10
Utvärdering och framtida utveckling	11
Ekonomisk redovisning	12

Inledning

SIOS är ett partipolitiskt obundet samarbetsorgan för 16 organisationer bildade på etnisk grund. SIOS arbetar med minoritets- och integrationspolitiska frågor och verkar för att en mångfaldspolitik ska präglade hela samhället. Det gäller språklig och kulturell pluralism, frågor om jämlikhet och mångfald samt delaktighet och demokratisk utveckling.

Sedan hösten 2008 har SIOS i Mälardalsregionen drivit frågor om antidiskriminering och demokrati genom Demokratikontoret i Katrineholm och etablerat SIOS Mälardalen.

Verksamhetsberättelsen gäller från den 1 december 2008 till och med 31 december 2009.

Våra bidragsgivare har varit Länsstyrelsen i Södermanland, Katrineholms kommun och Eskilstuna kommun.

Från och med 1 januari 2010 tar SIOS Mälardalen som juridisk person över ansvaret för Demokratikontoret och den regionala verksamheten.

Demokratikontoret i Katrineholm

Demokratikontoret i Katrineholm invigdes fredagen den 6 februari 2009. På invigningen deltog cirka 60 personer. Demokratikontoret är ett forum för kunskapsutbyte och utveckling av demokratin och bekämpning av diskriminering.

Diskriminering är en fråga som angår många samhällsmedborgare. Det gäller kvinnor, äldre, människor med funktionsnedsättningar, människor med etnisk minoritetsbakgrund, m fl. Diskriminering är en kränkning av individernas lika värde och lika rätt. Demokratikontoret arbetar för att motverka alla former av diskriminering som anges i lagen, nämligen kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Med diskriminering anses direkt diskriminering, indirekt diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera.

Demokratikontorets arbete har två huvudinriktningar: att främja likabehandling och förebygga och bekämpa diskriminering i enlighet med gällande lagstiftning samt att främja mångfalden och demokratin utveckling. Verksamheten riktas mot alla invånare i regionen och utvecklades på två nivåer. På en nivå ger man kostnadsfritt stöd, rådgivning och information till enskilda. På den andra nivån arbetar man med att bilda opinion, informera och sprida kunskap om diskriminering och den lagstiftning som finns. Verksamheten vänder sig framför allt mot organisationer, företag och myndigheter och är således av förebyggande karaktär.

Under 2009 hade SIOS huvudmannaskap för Demokratikontoret i Katrineholm men från januari 2010 kommer huvudmannaskapet av övertas av SIOS Mälardalen. Det är viktigt att verksamhet utvecklas på lokal och regional nivå. Att Demokratikontoret drivs av en ideell förening ger styrka och mening till dess verksamhet.

Demokratikontoret vill

- Bidra till att bryta människors isolering och öka deras delaktighet.
- Förenkla kontakter gentemot olika myndigheter och organisationer.
- Vara en mötesplats där medborgare kan möta sina förtroendevalda i samtal.
- Fördjupa demokratin på det lokala planet.
- Möjliggöra för människor att förändra och utveckla sin kommun, det dagliga livet och påverka sin verklighet.
- Vara en öppen plats för alla, både organisationer, myndigheter och enskilda personer
- Skapa ett större engagemang för samhällspolitiska frågor.
- Påverka kommunala myndigheter till att starta en förändringsprocess som bättre tar hänsyn till den enskildes behov.

Verksamhet

Verksamheten kan anta olika former. I punktform kan verksamheten uttryckas på följande sätt.

- Ge kostnadsfri rådgivning och stöd för enskilda i frågor om diskriminering, kränkning eller trakasserier.
- Hjälpa till i kontakt med ombudsmän, arbetsgivare, fackföreningar, företag eller myndigheter.
- Informera om hur människor kan ta tillvara sina rättigheter.
- Erbjuder föreläsningar, informationsträffar och workshops.
- Anpassa utbildningar efter olika önskemål och grupper.

Medarbetare och volontärer har tystnadsplikt. Möjlighet till stödperson vid möten finns.

Strukturell diskriminering

Måndagen den 2 mars anordnades föreläsningar om strukturell diskriminering på Demokratikontoret. Omkring 20 personer deltog. Diskriminering innebär att principen om människors lika värde inte upprätthålls, och är därför ett allvarligt demokratiskt problem för hela samhället och inte enbart för de grupper som utsätts. Strukturell diskriminering handlar om de inbyggda mekanismer som finns i samhället som gör att organisationer och institutioner diskriminerar. Föreläsningarna om strukturell diskriminering handlade om lagar, föreskrifter och principer som har kommit för att förhindra diskriminering.

Öppet hus på Demokratikontoret

Inför EU-valet den 7 juni 2009 hade Demokratikontoret Öppet hus varje dag den 1 - 5 juni. Demokratikontoret bjöd in medborgare för att visa upp sitt kontor och presentera dess verksamhet och samtidigt ge information inför EU-valet. Den information som lämnades på var opolitisk och byggde på den officiella informationen från Valmyndigheten. Faktablad hur man röstar fanns tillgängliga på 32 olika språk. Över 100 personer besökte kontoret under veckan.

Sexualitet, identitet och slöjor

Onsdagen den 2 december 2009 anordnade SIOS i samarbete med Katrineholms kommun och Viadidakt ett seminarium på Kulturhuset Ängeln i Katrineholm. Genom invandringen från många olika kulturer har vi i Sverige fått nya sexualmoraliska problem. Ett är den kvinnliga omskärelsen, som vi uppfattar som en omoralisk könsstymning med livslång skadlig effekt. Föreläsningen berörde könsstymning ur både ett enskilt och ur ett samhälleligt perspektiv. Afarernas hjälporganisation som har sitt säte i Nyköping, deltog i detta seminarium.

Andra viktiga händelser på Demokratikontoret

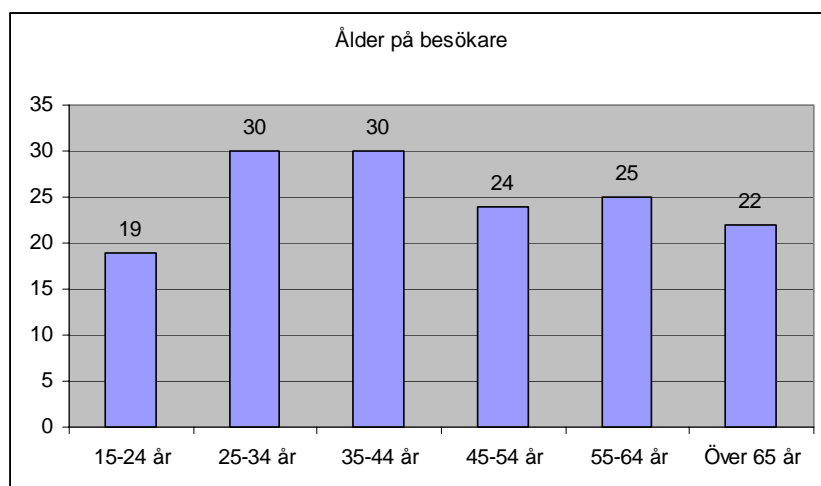
- Kontoret hade två praktikplatser under år 2009
- Söndagen den 8 mars firades Internationella kvinnodagen
- Onsdagen den 8 april 2009 firades Internationella Romadagen.

Information

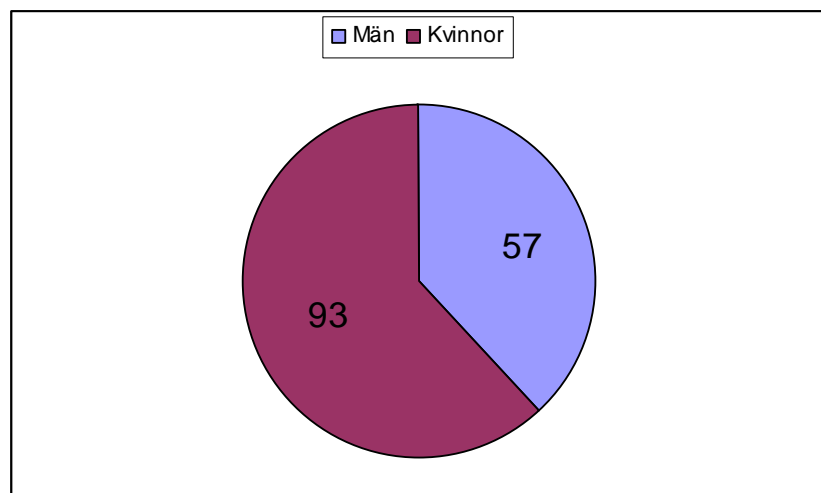
En presentationsfolder om Demokratikontorets verksamhet har tagits fram och tryckts upp. Verksamheten har även uppmärksammas genom artiklar och notiser bland annat i Katrineholms-Kuriren.

Vilka har besökt Demokratikontoret?

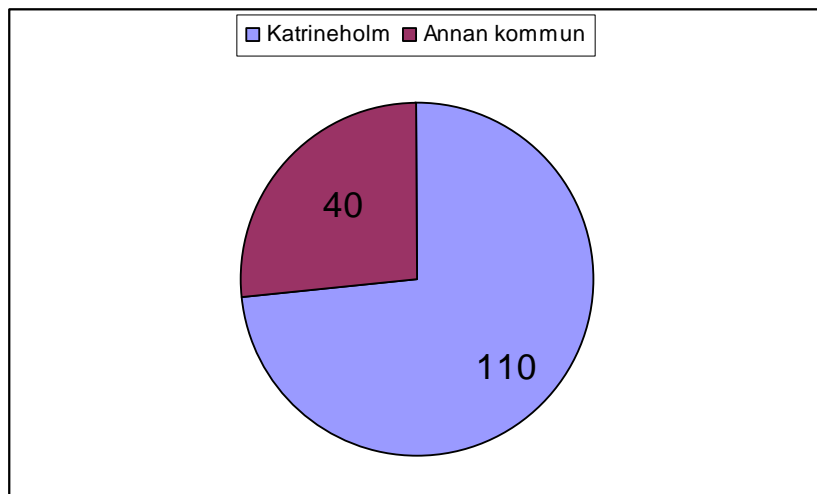
Under året har det förts statistik på vilka som besöker Demokratikontoret i Katrineholm. Besökare har svarat på frågor om var de bor, var de är födda, deras ålder, om de arbetar, studerar, har annan sysselsättning eller söker arbete samt om de fick den hjälp de önskade vid besöket. Totala antalet besökare på Demokratikontoret det första året var 150 personer.

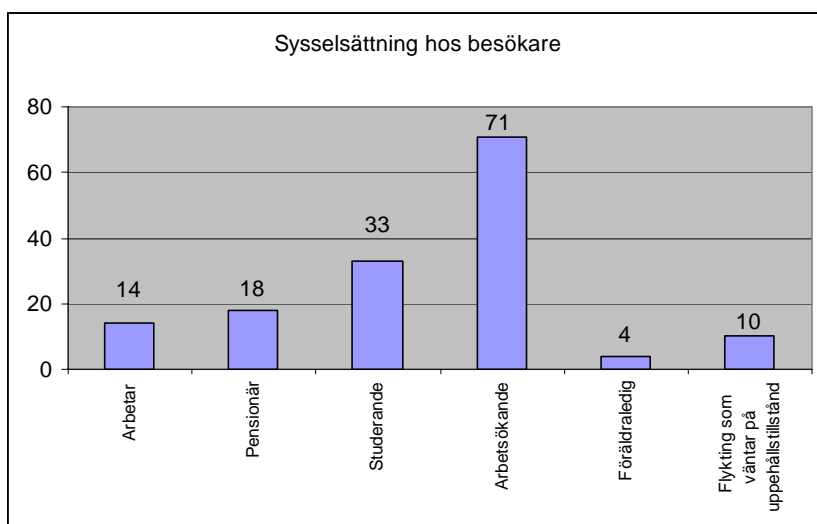
Åldern hos besökaren på Demokratikontoret framgår av ovanstående figur.

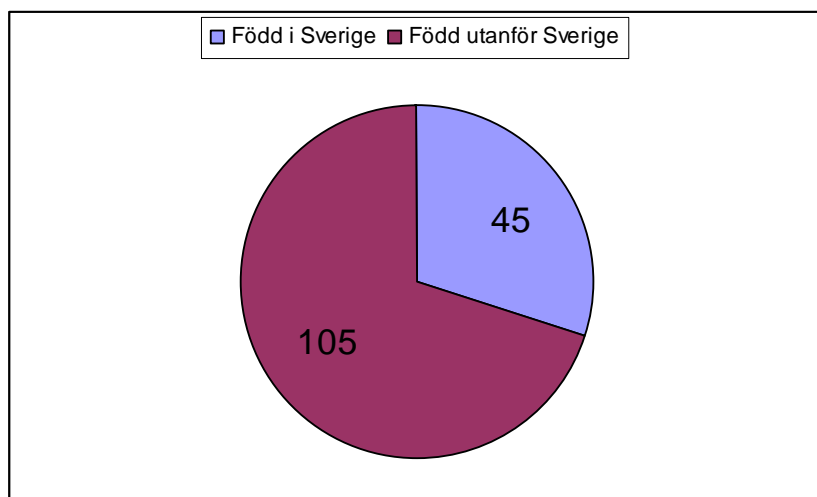
Demokratikontoret besöktes under året av 93 kvinnor och 57 män.

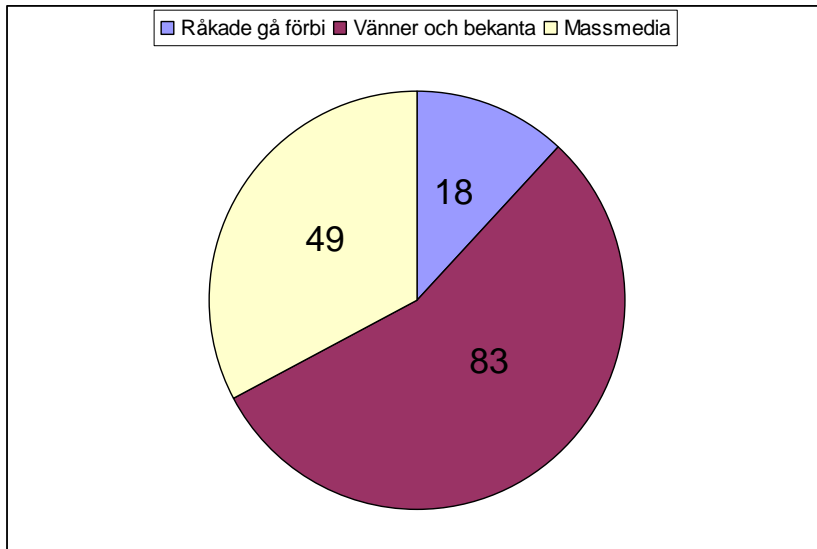
De flesta av besökarna, 110 personer, på Demokratikontoret var bosatta i Katrineholms kommun.

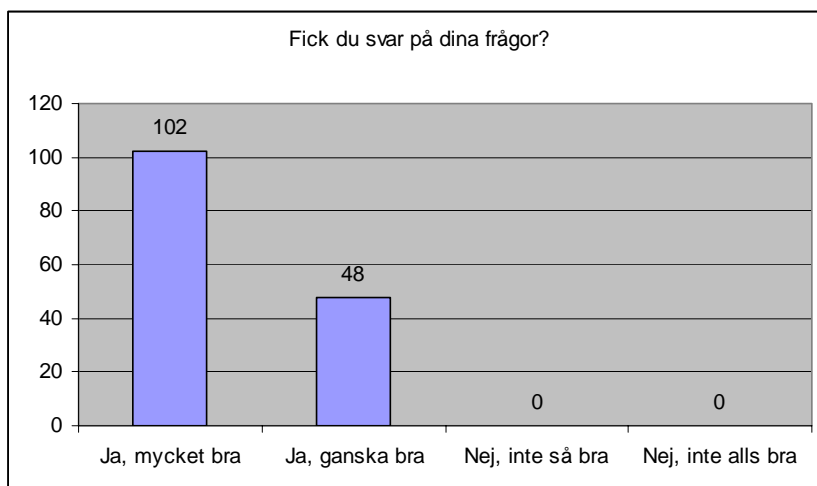
Sysselsättningen hos besökaren på Demokratikontoret framgår av ovanstående figur. Värt att notera är att nästan hälften av besökarna var arbetsökande.

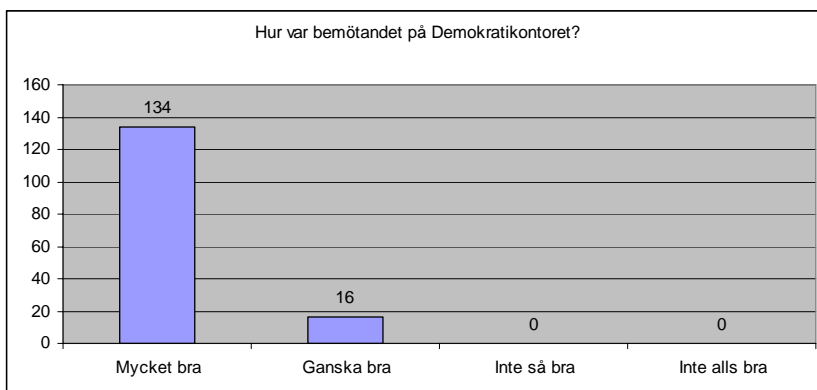
Av besökarna på Demokratikontoret var ca 70 procent födda utanför Sverige.

Ovanstående figur redovisar hur besökaren första gången fick information om verksamheten på Demokratikontoret.

Ovanstående figur redovisar om besökaren fick svar på sina frågor vid besöket på Demokratikontoret.

Ovanstående figur redovisar hur besökaren upplevde bemötandet på Demokratikontoret.

SIOS Mälardalen

För att undersöka om intresse fanns att bilda Regional SIOS Mälardalen och påbörja processen inbjöds alla föreningar som är medlemmar i förbund som är anslutna till SIOS till ett första informationsmöte på Demokratikontoret, lördagen den 7 mars. Eftersom intresse fanns att gå vidare anordnade vi ett uppföljningsmöte söndagen den 22 mars 2009. På uppföljningsmötet deltog även personer från SIOS styrelse. Syftet med mötet var att hjälpas åt och komma överens om fortsättningen. Varje förening deltog med en eller flera representanter och då bestämde deltagare att starta SIOS Mälardalen.

Parallellt med Demokratikontorets etablering utvecklades SIOS Mälardalen som en ideell förening med en självständig organisation med stadgar, valberedning och revisor enligt god föreningsordning. Dess stomme är de föreningar tillhörande SIOS medlemsförbund som är verksamma i regionen och som vill ingå i ett tätare samarbete. SIOS Mälardalen har under det första året utvecklats och målet är att etablera SIOS Mälardalen som en viktig aktör i hela regionen med avseende på minoritets- och integrationsfrågor.

SIOS Mälardalen är en mångetnisk paraplyorganisation för etniska grupper som har föreningar i Örebro, Södermanland, Östergötland samt Västmanlands län, för vilka vi anordnar verksamhet. SIOS Mälardalen bildades 18 april 2009. Representanter från olika etniska minoritetsföreningar bildade SIOS styrelse. Styrelsemedlemmar har i sin tur direkta och regelbundna kontakter med medlemmarna i de olika föreningarna. Efter SIOS Mälardalen första årsmöte i september 2009 har vi påbörjat en process att knyta an föreningar. Vi räknar med att ca 70 föreningar kommer att bli medlemmar under 2010. Det finns ca 170 föreningar i de fyra ovan nämnda länen, så att tillväxtpotentialen är stor. SIOS Mälardalen bedriver sin verksamhet genom medlemsorganisationernas lokalföreningar, men vi organiserar också central verksamhet, till vilken inbjuds även föreningar som inte är medlemmar i SIOS Mälardalen.

SIOS Mälardalen erbjuder en gemensam plattform där dialog förs och förslag diskuteras. Vår erfarenhet grundar sig på de gemensamma frågor som angår etniska minoritetsgrupper, exempelvis frågor om språk, modersmål, skola, arbete, bostadsförhållanden, jämlikhet, delaktighet och mångfald.

Människor tillhörande olika etniska minoriteter har idag sämre sociala villkor än andra och har svårare att få tillgång till arbete, bostad, utbildning, sociala tjänster och hälsovård. Det finns både en strukturell och individuell diskriminering. En tredjedel av de fattiga vuxna har etnisk minoritetsbakgrund (Social rapport 2006, Socialstyrelsen). Stora gemensamma ansträngningar behövs för att motverka effekterna av social marginalisering och utveckla insatser för att öka förståelse för etnisk mångfald och integration. Etableringen av SIOS Mälardalen innebär att SIOS initierar verksamhet och följer utvecklingen i regionen på exempelvis följande områden:

- Arbete mot diskriminering
- Etablering på arbetsmarknaden
- Jämställdhet
- Äldreomsorg
- Funktionshinderfrågor
- Folkhälsofrågor
- Bostadssegregation och mobilisering av boende i eftersatta bostadsområden
- Situationen för elever med annat modersmål än svenska i skola och gymnasieskola
- Flerspråkighet, modersmål och svenska som andraspråk

Verksamheten kommer att utvecklas i uppdrags- eller projektform i samarbete med kommuner, landsting, länsstyrelser, företag och organisationer verksamma i regionen, beroende på varje parts behov och möjligheter.

Styrelse

Huvudansvaret för verksamheten mellan två årsmöten ligger hos SIOS Mälardalens styrelse som hållit i verksamheten. Styrelsen har på dessa möten behandlat olika frågor och fått rapport och information om de olika träffar och möten. Under 2009 har styrelsen haft 7 protokollförda möten. Ledamöterna i styrelsen har delat arbetsuppgifterna mellan sig och projektledaren i fråga om aktiv kontakt med övrigt samhälle. Dessutom har styrelsen delegerat vissa arbetsuppgifter till ledamöterna. Ett par arbetsgrupperna bildades för att ta fram förslag till verksamhetsplan för 2010 och för att följa upp olika projekt.

Verksamhet

Möte med fyra länsstyrelser

Under april och maj genomfördes möte med länsstyrelserna i Södermanland, Östergötland, Västmanland och Örebro. Syfte med dessa möten var att undersöka möjligheterna för verksamhetsutveckling och för att få finansiellt stöd för SIOS Mälardalen i länen.

Projektet Fogelsta Akademi

Under hösten har SIOS Mälardalen varit aktör och rådgivare i referensgruppen där Viadidakt (Förvaltningen för integration och arbetsmarknaden i Katrineholms och Vingåkers kommun) har drivit projekt för kvinnor med etnisk minoritetsbakgrund, "Fogelsta Akademi". Syfte med projektet var att stärka kvinnornas ställning i samhället.

Utifrån SIOS breda kontaktytor har värdefulla synpunkter och förslag till projektet lämnats. SIOS fungerade som vägledare för projektledningen. Efter genomförd medborgarutbildning deltog vi i utvärderingen och gav förslag på hur Katrineholms kommun skulle driva projektet. SIOS lämnade synpunkter kring vikten av att lyfta fram kvinnors hälsa ur olika perspektiv, som könsstymning. Vi lämnade förslag att lyfta upp frågor som demokrati, diskriminering och familjefrågor samt att utbilda kvinnor i politik och samhällsfrågor som jämlikhet, diskriminering, rättigheter och skyldigheter i det svenska samhället. Kvinnorna fick inblick om hur Fogelsta kvinnorna kämpade och stred för sina rättigheter.

Möten med RAR Sörmland

Måndagen den 30 mars ägde ett möte rum med Samordningsförbundet RAR Sörmland, (Rehabilitera och Aktivera med gemensamma Resurser) där Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Landstinget och länets samtliga nio kommuner ingår.

Den 27 oktober har RAR Sörmland bjudit in SIOS Mälardalen till ett idéseminarium där vi tillsammans med styrelse, beredningsgruppen, de lokala samverkansgrupperna samt övriga berörda diskuterade behov av olika projekt i Sörmlands län. Resultatet av diskussionerna kommer att ligga till grund för fortsatt arbete i Sörmland.

Projektet "Lika värde och lika rätt"

I november månad beviljades SIOS Mälardalen 250 000 kronor från Ungdomsstyrelsen för att driva projektet "Lika värde och lika rätt" som ska pågå från 1 december 2009 till och med den 30 november 2010.

Kunskapen om kvinnor med etnisk minoritetsbakgrund har varit bristfällig inom många områden. De möter ständigt motstånd och utanförskap på grund av de är kvinnor och tillhör en etnisk minoritet. Målen för projektet är bland annat bidra till att öka och främja jämställdhet i Mälardalen och att bilda SIOS Mälardalen Kvinnokommitté.

Utvärdering och framtida utveckling

Utvecklingen av verksamheten i Demokratikontoret har varit tillfredsställande och SIOS Mälardalen har bildats. Det finns anledning att vi känner oss nöjda. Samtidigt måste vi konstatera att den största frågan som återstår att lösa är finansieringen. Trots goda intentioner och signaler från berörda instanser har det varit svårt att få medel för att driva verksamheten. Mycket tid och kraft går åt till detta.

Vi tackar Länsstyrelsen i Södermanland, Katrineholms kommun och Eskilstuna kommun för det finansiella stödet. De frågor som vi driver är viktiga för en god och hållbar samhällsutveckling. Diskriminering baserad på kön, etnisk tillhörighet, funktionsförmåga, ålder och andra grunder förekommer ofta i samhället och det är många som far illa. Den etniska segregationen i samspel med sociala och ekonomiska faktorer tilltar. Det finns en ökad medvetenhet om den roll som organisationer i det civila samhället kan spela i samhällsutvecklingen. Detta uttrycks bland annat i propositionen En politik för det civila samhället (Prop. 2009/10:55) som regeringen nyligen presenterade, i Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges Kommuner och Landsting (IJ2008/2110/UF) och i det Förslag till utgångspunkter och principer för överenskommelsen inom integrationsområdet (IJ2009/2235/UF) som är på remiss. Alla politiska partier i riksdagen står bakom de principer som uttrycks i Överenskommelsen inom det sociala området. Principerna fastställer vikten av de ideella organisationerna och ger en ram för relationerna mellan den offentliga och den ideella sektorn. SIOS har aktivt medverkat i framtagandet av dessa överenskommelser och även deltagit i processen som utmynnade i propositionen. SIOS Mälardalen vill också vara med och medverka vid implementeringen av denna överenskommelse på den regionala och lokala nivån.

Vårt deltagande som subjekt i samhällsutvecklingen i Mälardalen beror väldigt mycket på huruvida SIOS Mälardalen kan utvecklas, både med ideella och offentliga insatser, och driva utvecklingen i en öppen form och samverkans anda med alla intressenter i regionen. Demokratikontoret är en ypperlig verksamhetsplattform för alla intresserade och berörda för att dels föra in idéer, dels för att vara med att förverkliga dessa.

SIOS Mälardalen kommer att göra ytterligare ansträngningar för att kommunerna i Södermanlands län, men även i andra län, bidrar med ekonomiskt stöd för verksamheten. Vi hoppas att Länsstyrelsen i Södermanland fortsätter att stödja oss. Samhällsekonomiskt är det viktigt att människor organiserar sig och gemensamt försöker finna lösningar till sina problem. Enskilda oorganiserade människor som företräder sig själva eller föreningar som upphör på grund av bristande stöd är ett alternativ som inte gynnar någon.